

Een van Hogerhand Gevolgmachtigde Advocaat

Ongeveer tweehonderd jaar geleden, een Jood uit Roemenië, Mendel genaamd, vertrok van dat land en nam zijn intrek in Rusland, in de stad van Kischinov. Een andere Jood, die eens zijn vriend was geweest, maar die voordat hij verhuisde zijn vijand was geworden, had een lelijke aanklacht tegen hem ingediend bij de Roemeense regering. Hij beweerde dat Mendel een schatkest met gouden munten gevonden had, die in werkelijkheid verloren eigendom van de regering was, en dat was waarom hij Roemenië had verlaten voor Rusland.

De Roemeense regering zond een verzoek aan de Russische regering om de uitlevering van Mendel aan Roemenië, zodat hij daar terecht kon staan. De Russische regering weigerde; Mendel had reeds officiële burger papieren en alle rechten waarop die hem recht gaven. In plaats daarvan antwoordden ze, dat als Roemenië een rechtsvordering tegen hem wilde maken, zij dat zou moeten doen in Rusland, in het gerechtshuis in Kischinov. Ze waren welkom hun eigen aanklager te sturen, en de getuigen die hij wilde meenemen.

Mendel reisde naar de „Heilige grootvader,” de „Schpolder Zeide,” en vertelde hem het hele verhaal. De Rebbe vertelde hem niet bang te zijn voor het naderende zaak, alleen dat hij alles wat in zijn macht lag moest doen om te regelen dat het proces op Poeriem zou plaatsvinden. Ook vertelde hij hem niet een advocaat te huren, want zou hij hem zelf een uitstekende verdediger sturen.

Mendel vroeg hoeveel die eerste klas advocaat hem zou kosten. De Schpolder Zeide antwoordde dat hij de bruiloft van een weesmeisje met een weesjongen regelde en dat als Mendel zou helpen met de kosten van driehonderd roebel, hij zelf zou zorgen voor eventuele juridische kosten. Mendel betaalde blij de hele som, en de Rebbe zegende hem.

Mendel vroeg vervolgens wanneer hij zijn toekomstige advocaat zou ontmoeten. „Niet voor de dag van de rechtzitting,” antwoordde de Zeide. „Hij zal u ontmoeten op het gerechtshuis. Zorg ervoor dat u uw machtiging voor de advocaat voorbereid en ingediend hebt bij het Hof.”

„Maar hoe weet ik wie hij is?” vroeg Mendel.

O, dat is makkelijk genoeg,” glimlachte de Rebbe. „Hij zal een witte hoed en rode handschoenen dragen.”

Mendel keerde terug naar Kischinov, waar hij na aanzienlijke inspanningen op een aantal verschillende fronten, erin slaagde het proces uit te stellen tot precies de dag van Poeriem. Hij zond onmiddellijk een telegram naar de Rebbe om hem in kennis te stellen van het gunstige nieuws.

Vier weken voor Poeriem, ontving Mendel officiële kennisgeving van de aanklacht tegen hem en een dagvaarding voor het proces. Op hetzelfde moment ontving de Roemeense regering een uitnodiging om een officier van Justitie en getuige te sturen.

Poeriem in Schpola was altijd interessant, evenals vreugdevolle. Altijd wanneer de Zeide een of andere missie te volbrengen die het overwinnen van regering obstakels vereist, organiseerde hij een „Poeriem voorstelling.” Hij zou een aantal slimme mensen van zijn volgelingen bij elkaar roepen om in vermomming te verschijnen. Soms zou hij een van hen als een ‘Poeriem Koning’ aanstellen of als een „Poeriem Opperrabbin,” terwijl anderen de rol van bekende Hof hoogwaardigheidsbekleders of andere belangrijke personages zouden spelen. Een zaak zou worden gepresenteerd voor de geachte spelers, en ze zouden besluiten volgens de wensen van de Schpolder. Dit alles was gebaseerd op geheime mystieke beginselen en wonderlijke reddingen voor individuen of de Gemeenschap, vaak spoedig gevolgd na afloop van het „Poeriem Spiel.”

Dit jaar verzocht de Zeide dat op Poeriem bepaalde mannen naar zijn huis moesten komen en zichzelf als rechters van het seculiere gerechtelijke systeem zouden vermommen. De belangrijkste rabbin van de stad werd aangewezen om de hoofd rechter te spelen, terwijl twee anderen de andere twee rechters vertegenwoordigden, opdat zij een schijnproces van Mendel konden voeren. Een andere chassied kreeg de rol van de openbare aanklager van Roemenië toegewezen. Hij maakte zijn gezicht zwart, en elke keer als hij sprak werd hij door iedereen uitgejouwd en beschimpt. Iemand anders kreeg de rol van de informant en natuurlijk moest iemand Mendel spelen. Tot slot waren er nog twee andeen die als getuigen voor Mendel zouden fungeren. Tot slot de spreidde Schpolder Zeide een witte zakdoek bovenop zijn grote, ronde streimel (bontmuts), en deed paar rode handschoenen aan. Hij zou zelf de rol van de advocaat voor de verdediging spelen! Bewakers werden geplaatst om ervoor te zorgen dat niemand dan de spelers de kamer van de Rebbe kon binnenkomen.

Het proces begon. Juist werden seculiere gerechtelijke procedures gevolgd. De opperrechter lezen uit de kosten. De aanklager stelde de vordering in de naam van de regering van Roemenië, hoewel de voortdurend onderbroken heckle en hem belachelijk maken. Vervolgens getuigde de Informant zijn versie van de gebeurtenissen. Naast nemen de stand werden de twee getuigen voor Mendel. Zij beschreven hoe zij de aanpak informer Mendel had gezien, en arrogant eisen een grote som geld. Hij had bedreigd Mendel dat als hij niet betalen, hij vervelende wraak op hem zou nemen. Tot slot, de rechters opgeroepen de verdediging advocaat voor te leggen het geval voor zijn cliënt.

The trial began. Secular court procedures were followed precisely. The chief judge read out the charges. The prosecutor presented the claim in the name of the government of Rumania, although the continually interrupted to heckle and ridicule him. Then the informer testified his version of events. Next to take the stand were the two witnesses for Mendel. They described how they had seen the informer approach Mendel, and arrogantly demand a large sum of money. He had threatened Mendel that if he didn't pay, he would take nasty revenge upon him. Finally, the judges called upon the defense attorney to present the case for his client.

The Shpoler Zeide rose and began to speak eloquently. He explained how the informer was motivated by jealousy and the desire for revenge. He proved that the story of the treasure chest filled with gold coins was a total fabrication. He also elucidated that even if there were such a chest, the Rumanian government anyway would have no legitimate claim upon it. His delivery was emotional yet brilliant, and thus extremely convincing.

As soon as the Zeide finished, the judges announced their verdict: they declared Mendel to be totally innocent. All the players then shoved the man in blackface out of the room, whereupon he ran off to wash away the paint and makeup.

After they had all removed their disguises they rejoined the chassidim, and the Zeide sat at the head of the table to lead the Poeriem festive meal. Word spread among the Chassidim about the "trial" that had taken place in the house. That night they received a telegram from Kishinov: Mendel had won his case and would soon travel to Schpola.

Several days later Mendel showed up at the synagogue in Schpola. The chassidim were overjoyed to hear him and wanted to know all that had transpired. Mendel reported an outline of events, and emphasized that the main ingredient of his success was the wonderful lawyer that the Rebbe had sent to defend him. "He gave such a magnificent speech in court," Mendel exuded, "and so brilliant."

The chassidim expressed interest in exactly what the clever lawyer had said, so Mendel began to quote from the speech to them. They stared at him in amazement. It was word for word what the Zeide had said in his lawyer disguise during their mock trial on Poeriem!

At his first opportunity Mendel entered into the Rebbe's study to speak to him privately. Before he could say a word, the Zeide said to him: "*Nu*, Mendel, so how did you like the lawyer I sent you?"

"He was great!" Mendel exclaimed. "He captivated everyone in the court with the brilliance of his defense, and as you know, I was judged innocent as a result of his efforts."

The happy Mendel was startled by the Rebbe's response to his words.

"You should know, Mendel, that your defender was an angel from heaven, created by the generous donation you gave me for the wedding of the two orphans. If you merit you will see him again advocating on your behalf, in the heavenly court when (after you reach 120 years of age) it will be time to give a reckoning of your deeds in this lowly physical world."

[*Translated and adapted by Yrachmiel Tilles from Sipurei Chassidim II # 268.*]

Biographical note:

Rabbi Aryeh Leib [?-6 Tishrei 1811], known as the *Shpoler Zeide* ("grandfather"), is famed as a miracle worker and for his devotion to the succor of poor Jews in distress. In his early years, he was a disciple of Rabbi Pinchas of Koretz, a leading figure in the first generation of chassidim. He was not called "zeide" because of advanced age, for that was his nickname even when he was very young - but that's another story.